บทที่ 1

บทนำ

ความสำคัญของปัญหา

โครงสร้างทางเศรษฐกิจของประเทศไทยต้องพึ่งพาเงินทุนจากต่างประเทศ เนื่องจากในช่วงปี พ.ศ. 2524-2540 ประเทศไทยมีเงินออมซึ่งเป็นแหล่งที่มาของเงินทุนไม่เพียงพอที่จะตอบสนองต่อความต้องการลงทุนภายในประเทศ จึงทำให้ในช่วงดังกล่าวประเทศไทยต้องนำเข้าเงินทุนจากต่างประเทศ เพื่อมาชดเชยช่องว่างการออมและการลงทุน ส่งผลให้เงินทุนนำเข้าสุทธิจากต่างประเทศได้เข้ามามีบทบาทสำคัญในการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศไทยมากขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งเมื่อทางการเริ่มดำเนินมาตรการผ่อนคลายทางการเงิน ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2533 ซึ่งลดกติกากำกับควบคุมทุนเคลื่อนย้ายระหว่างประเทศ จึงทำให้ทุนต่างชาติสามารถเคลื่อนย้ายข้ามประเทศได้อย่างเสรีและรวดเร็ว (ปกป้อง, 2547) โดยการเคลื่อนย้ายเงินทุนสุทธิจากต่างประเทศ (Net Foreign Capital Flows) มีมูลค่าเพิ่มขึ้นจาก 13,383 ล้านบาท ในปี พ.ศ. 2524 เป็น 282,881 ล้านบาท ในปี พ.ศ. 2533 ซึ่งส่วนใหญ่อยู่ในรูปเงินทุนภาคเอกชนที่มิใช่ธนาคาร โดยเพิ่มขึ้นจาก 21,111 ล้านบาท ในปี พ.ศ. 2524 เป็น 242,144 ล้านบาท ในปี พ.ศ. 2533 ซึ่งในช่วงปี พ.ศ. 2524-2533 เงินทุนในรูปเงินลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศได้มีบทบาทสำคัญมากที่สุด (ตารางที่ 1.1) เมื่อเปรียบเทียบกับระดับผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศไทย ก็พบว่ามีแนวโน้มสูงขึ้นเช่นกัน โดยเพิ่มขึ้นจาก 967,706 ล้านบาท ในปี พ.ศ. 2524 เป็น 1,945,372 ล้านบาท ในปี พ.ศ. 2533 และเมื่อพิจารณาไปถึงระดับการเจริญเติบโต ก็พบว่าระดับการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของไทย เพิ่มขึ้นจากร้อยละ 5.9 ในปี พ.ศ. 2524 เป็นร้อยละ 11.2 ในปี พ.ศ. 2533 ซึ่งถือว่าอยู่ในระดับที่สูงมาก (ตารางที่ 1.2)

ภายหลังการดำเนินมาตรการผ่อนคลายทางการเงิน ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2533 เงินทุนเคลื่อนย้ายสุทธิภาคเอกชนยังคงมีแนวโน้มสูงขึ้น โดยเพิ่มขึ้นจาก 266,432 ล้านบาท ในปี พ.ศ. 2534 เป็น 539,199 ล้านบาท ในปี พ.ศ. 2538 ซึ่งโดยเฉลี่ยเงินทุนภาคเอกชนที่มิใช่ธนาคารก็ยังคงมีบทบาทสำคัญเช่นเดิม (ตารางที่ 1.1) และเมื่อพิจารณาถึงระดับผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศและการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ พบว่า ผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศเพิ่มขึ้นจาก 2,111,862 ล้านบาท ในปี พ.ศ. 2534 เป็น 2,941,736 ล้านบาท ในปี พ.ศ. 2538 และการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจเพิ่มขึ้นจากร้อยละ 8.6 ในปี พ.ศ. 2534 เป็น 9.2 ในปี พ.ศ. 2538 (ตารางที่ 1.2)

ตารางที่ 1.1 เงินทุนเคลื่อนย้ายสุทธิ [1] จากต่างประเทศภาคเอกชน ปี พ.ศ. 2524-2548

(หน่วย: ล้านบาท)

ปี	ภาคธนาคาร		ภาคที่มิใช่ธนาคาร						รวม [2]
	ธนาคารพาณิชย์	กิจการวิเทศธนกิจ	การลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศ	เงินกู้จากต่างประเทศ	การลงทุนในหลักทรัพย์	บัญชีเงินบาทของผู้มีถิ่นฐานอยู่นอกประเทศ	สินเชื่อการค้า	อื่นๆ	
2524	-7,728.0	0.0	6,414.4	17,685.0	19.0	3,004.0	-6,121.0	110.0	13,383.4
2525	-7,137.0	0.0	4,330.9	8,426.0	610.0	3,683.0	-83.0	296.0	10,125.9
2526	15,454.0	0.0	8,224.9	4,201.0	340.0	5,327.0	416.0	-209.0	33,753.9
2527	1,835.0	0.0	9,637.5	24,566.0	-87.0	8,358.0	-1,026.0	717.0	44,000.5
2528	-14,244.0	0.0	4,401.9	2,109.0	3,858.0	10,813.0	-1,994.0	458.0	5,401.9
2529	-21,964.0	0.0	6,908.1	-3,334.0	2,517.0	9,672.0	-3,606.0	417.0	-9,389.9
2530	5,935.0	0.0	9,043.8	-16,006.0	12,862.0	10,592.0	3,704.0	647.0	26,777.8
2531	21,494.0	0.0	27,963.8	4,640.0	11,185.0	21,718.0	8,655.0	516.0	96,171.8
2532	-7,719.0	0.0	45,697.7	46,930.0	36,658.0	28,104.0	3,112.0	695.0	153,477.7
2533	40,737.0	0.0	64,695.0	114,889.0	11,507.0	34,311.0	15,160.0	1,582.0	282,881.0
2534	-6,612.0	0.0	51,389.5	143,707.0	3,848.0	52,433.0	18,980.0	2,686.0	266,431.5
2535	49,051.0	0.0	53,691.0	69,158.0	14,104.0	44,517.0	7,795.0	2,345.0	240,661.0
2536	-102,162.0	193,195.0	43,812.0	-61,148.0	122,628.0	67,833.0	13,634.0	-9,362.0	268,430.0
2537	96,416.0	253,439.0	33,241.0	-144,987.0	27,503.0	51,143.0	11,447.0	-14,058.0	314,144.0
2538	77,243.0	202,430.0	49,887.0	38,122.0	85,035.0	84,163.0	3,754.0	-1,435.0	539,199.0
2539	10,843.0	115,928.0	57,472.0	140,054.0	88,242.0	73,764.0	-3,702.0	635.0	483,236.0

ตารางที่ 1.1 (ต่อ)

(หน่วย: ล้านบาท)

ปี	ภาคธนาคาร		ภาคที่มิใช่ธนาคาร						รวม [2]
	ธนาคารพาณิชย์	กิจการวิเทศธนกิจ	การลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศ	เงินกู้จากต่างประเทศ	การลงทุนในหลักทรัพย์	บัญชีเงินบาทของผู้มีถิ่นฐานอยู่นอกประเทศ	สินเชื่อการค้า	อื่นๆ	
2540	-191,158.0	-35,937.0	117,696.3	-132,278.0	138,268.0	-156,248.0	-18,955.0	9,445.0	-269,166.7
2541	-138,243.0	-386,390.0	209,888.3	-166,782.0	20,502.0	-173,816.0	-18,756.0	10,771.0	-642,825.7
2542	-44,359.0	-353,487.0	134,591.7	-164,157.0	14,884.0	-106,929.0	23,611.0	4,461.0	-491,384.3
2543	-103,920.0	-160,063.0	115,286.2	-180,293.0	3,066.0	-14,040.0	-30,691.0	-11,289.0	-381,943.8
2544	-32,593.0	-57,085.0	172,639.8	-123,057.0	-29,467.0	-41,666.0	-33,074.0	-16,656.0	-160,958.2
2545	143,187.0	-69,724.0	44,929.5	-96,311.0	-47,930.0	-157,930.0	-45,336.0	-11,330.0	-240,444.5
2546	-53,252.0	-45,154.0	77,529.2	-59,745.0	-10,025.0	-262,602.0	31,145.0	-12,242.0	-334,345.8
2547	89,849.0	-9,471.0	32,261.0	22,404.0	8,126.0	-178,850.0	424.0	550.0	-34,707.0
2548	58,637.1	-49,558.4	125,599.7	-50,946.4	106,310.5	n.a.[3]	89,877.9	5,152.8	285,073.2

หมายเหตุ: [1] เงินทุนเคลื่อนย้ายสุทธิ หมายถึง มูลค่าเงินทุนไหลเข้า ลบด้วยมูลค่าเงินทุนไหลออก

[2] ผลรวมของเงินทุนเอกชนภาคธนาคาร เงินลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศ เงินกู้จากต่างประเทศ เงินลงทุนในหลักทรัพย์ บัญชีเงินบาทของผู้มีถิ่นฐานนอกประเทศ สินเชื่อการค้า และเงินทุนอื่นๆ

[3] ตั้งแต่มกราคม พ.ศ. 2548 ได้มีการเปลี่ยนแหล่งข้อมูลและย้ายบัญชีเงินบาทของผู้มีถิ่นฐานอยู่นอกประเทศไปรวมอยู่ในหนี้สินของภาคธนาคาร ตามมาตรฐานการบันทึกข้อมูลดุลการชำระเงินของ IMF

ที่มา: ธนาคารแห่งประเทศไทย (2549)

ตารางที่ 1.2 ผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ (Gross Domestic Product: GDP) ปี พ.ศ. 2524-2548

ปี พ.ศ.	ผลิตภัณฑ์รวมภายในประเทศ ณ ราคาคงที่ ปี 2531 (ล้านบาท)	% การเปลี่ยนแปลง (Growth)	ผลิตภัณฑ์ประชาชาติ (GNP per capita) (บาทต่อคน)
2524	967,706.00	5.91	15,682.00
2525	1,019,501.00	5.35	17,012.00
2526	1,076,432.00	5.58	18,404.00
2527	1,138,353.00	5.75	19,287.00
2528	1,191,255.00	4.65	20,141.00
2529	1,257,177.00	5.53	21,157.00
2530	1,376,847.00	9.52	23,911.00
2531	1,559,804.00	13.29	28,256.00
2532	1,749,952.00	12.19	33,204.00
2533	1,945,372.00	11.17	38,613.00
2534	2,111,862.00	8.56	43,655.11
2535	2,282,572.00	8.08	48,311.39
2536	2,470,908.00	8.25	53,772.00
2537	2,692,973.00	8.99	60,865.00
2538	2,941,736.00	9.24	69,325.60
2539	3,115,338.00	5.90	75,145.53
2540	3,072,615.00	-1.37	76,057.47
2541	2,749,684.00	-10.51	72,979.25
2542	2,871,980.00	4.45	72,980.67
2543	3,008,401.00	4.75	77,862.60
2544	3,073,601.00	2.17	80,558.39
2545	3,237,042.00	5.32	84,918.53
2546	3,464,701.00	7.03	91,398.11
2547	3,678,511.00	6.17	99,339.39
2548	3,842,724.00	4.46	107,088.68

ที่มา: ธนาคารแห่งประเทศไทย (2549)

เมื่อพิจารณาในช่วงวิกฤตการณ์ทางเศรษฐกิจที่เกิดขึ้นในประเทศไทยตั้งแต่ปี พ.ศ. 2540 ซึ่งมีสาเหตุประการหนึ่งมาจากการลงทุนในประเทศไทยใน 4-5 ปีก่อนหน้านั้น ได้อาศัยเงินทุนจากต่างประเทศค่อนข้างสูงในลักษณะของการกู้ยืมจากต่างประเทศระยะสั้น และนำเงินกู้ส่วนใหญ่นั้นมาลงทุนในธุรกิจอสังหาริมทรัพย์และลงทุนทางการเงิน (รัตนา, 2543) เป็นผลให้ในปี พ.ศ. 2540 เงินทุนจากต่างประเทศขาดดุลเป็นปีแรกในรอบหลายปี มีมูลค่า 269,167 ล้านบาท เมื่อเทียบกับการเกินดุล 483,236 ล้านบาท ในปี พ.ศ. 2539 และภายหลังจากวิกฤตการณ์ทางเศรษฐกิจในปี พ.ศ. 2540 เงินทุนจากต่างประเทศยังคงขาดดุลอย่างต่อเนื่อง (ตารางที่ 1.1) ส่วนการเจริญเติบโตของประเทศไทยได้ลดลงจากร้อยละ 5.9 ในปี พ.ศ. 2539 กลายเป็นร้อยละ -1.37 ในปี พ.ศ. 2540 (ตารางที่ 1.2)

ส่วนสาเหตุอื่นอาจมาจากการที่เงินทุนไหลเข้าจากต่างประเทศเป็นเงินทุนระยะสั้น ซึ่งก่อให้เกิดผลกระทบในเชิงลบดังนี้ (1) เงินทุนไหลเข้าจำนวนมากมักส่งผลทำให้สกุลเงินในประเทศมีค่าแข็งขึ้น ซึ่งอาจก่อให้เกิดปัญหาต่อการขยายตัวของภาคส่งออกและส่งผลให้ดุลบัญชีเดินสะพัดขาดดุลมากยิ่งขึ้น (2) ในกรณีที่เงินทุนไหลเข้าส่งผลให้ฐานะทุนสำรองทางการมีระดับสูงขึ้น ก็อาจส่งผลให้ปริมาณเงินเพิ่มขึ้น ตลอดจนฐานะหนี้สินและสินทรัพย์ของธนาคารพาณิชย์เพิ่มขึ้นเกินระดับที่เหมาะสม การเพิ่มขึ้นของปริมาณสินเชื่อที่ธนาคารพาณิชย์สามารถปล่อยได้ย่อมเป็นปัจจัยที่ช่วยเกื้อกูลให้การบริโภคและการลงทุนของภาคเอกชนเพิ่มขึ้นจนอาจเกินระดับที่เหมาะสมได้ ซึ่งส่งผลกระทบต่อเนื่องไปสู่การขาดดุลบัญชีเดินสะพัดที่เพิ่มขึ้น การเพิ่มขึ้นของภาระหนี้ภาคเอกชนสุทธิและการเพิ่มขึ้นของสินเชื่อที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ โดยเฉพาะในกรณีที่เศรษฐกิจอยู่ในช่วงขาลง และ (3) การพึ่งพิงแหล่งเงินทุนจากต่างประเทศเพื่อชดเชยการขาดดุลบัญชีเดินสะพัดของประเทศนั้นมีแนวโน้มว่าจะมีความเสี่ยงมากยิ่งขึ้น เนื่องจากแนวโน้มที่ว่าการไหลเวียนของเงินทุนจากต่างประเทศมีความผันผวนมากยิ่งขึ้น (รังสรรค์ และ ชัชวรุตม์, 2543)

ดังนั้น จึงกล่าวได้ว่าเงินทุนจากต่างประเทศที่เข้ามาสู่ประเทศไทยนั้น อาจส่งผลกระทบทั้งด้านดีและด้านลบต่อระบบเศรษฐกิจไทย โดยผลดีที่เกิดขึ้นต่อระบบเศรษฐกิจก็คือเปรียบเสมือนกับเป็นการเพิ่มทรัพยากรในการผลิตและการขยายตัวของการสะสมทุนภายในประเทศ ซึ่งปัจจัยทั้งสองเป็นปัจจัยที่สำคัญในอันที่จะก่อให้เกิดการลงทุนภายในประเทศที่สูงขึ้น ซึ่งเมื่อเกิดการขยายตัวของการลงทุน ย่อมส่งผลให้ผลผลิตภายในประเทศเพิ่มขึ้น นั่นคือ ทำให้ระบบเศรษฐกิจเกิดการขยายตัว หรือนำไปสู่การเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ ดังการศึกษาของชาญชัย (2543) Marwah and Tavakoli (2004) และ Vo and Daly (2004) ที่ต่างก็พบว่าเงินทุนจากต่างประเทศมีความสัมพันธ์กับ

การเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ ทั้งนี้ เงินทุนจากต่างประเทศยังก่อให้เกิดการถ่ายทอดเทคโนโลยี เป็นผลให้เกิดผลผลิตส่วนเพิ่มและประสิทธิภาพในการผลิตสูงขึ้น ซึ่งส่งผลให้เกิดการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจขึ้น ดังการศึกษาของ Paitoon et al. (1998) ที่พบว่าการลงทุนจากต่างประเทศต่อผลผลิตมวลรวมภายในประเทศ มีผลต่อผลิตภาพการผลิตในบางอุตสาหกรรมเท่านั้น แต่การศึกษาของชาญชัย (2543) กลับไม่พบความสัมพันธ์ระหว่างการถ่ายทอดเทคโนโลยีกับการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของประเทศไทย

นอกจากนี้ ในช่วงที่ระบบเศรษฐกิจเปิดกว้างมากขึ้น ทำให้มีการติดต่อทางการค้าและการลงทุนทั้งภายในประเทศและระหว่างประเทศเพิ่มขึ้น ทำให้มีความต้องการบริการทางการเงินที่หลากหลายเพื่อให้สอดคล้องกับความต้องการที่มีความซับซ้อนมากขึ้น สถาบันที่เป็นสื่อกลางทางการเงินหรือระบบธนาคาร จึงได้เข้ามามีบทบาทในการระดมเงินออม กระจายสินเชื่อ และจัดสรรเงินทุนอย่างมีประสิทธิภาพ ทั้งนี้ ประเทศที่มีระบบการเงินที่พัฒนาแล้ว นั่นคือ ระบบการเงินที่สามารถจัดสรรเงินทุนไปสู่ภาคการลงทุนที่มีประสิทธิภาพ ย่อมส่งผลให้เกิดการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจขึ้น ดังการศึกษาของ Klein and Olivei (1999) และ Bailliu (2000) ซึ่งพบว่าเงินทุนจากต่างประเทศที่ผ่านการจัดสรรเงินทุนโดยระบบธนาคารนั้นจะก่อให้เกิดการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจตามมา

จากที่กล่าวมาข้างต้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะทำการศึกษาเกี่ยวกับการตรวจสอบบทบาทของเงินทุนจากต่างประเทศในการกำหนดการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ โดยได้ทำการพิจารณาออกเป็น 2 ช่องทาง ได้แก่ ช่องทางแรก คือ เงินทุนต่างประเทศก่อให้เกิดการเจริญเติบโตได้โดยตรง นั่นคือ เงินทุนต่างประเทศที่เข้ามาสู่ประเทศไทยสามารถทำให้การสะสมทรัพยากรภายในประเทศเพิ่มขึ้น ส่งผลให้การลงทุนเพิ่มขึ้น และเกิดการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจตามมา และช่องทางที่สอง คือ เงินทุนต่างประเทศก่อให้เกิดการเจริญเติบโตได้โดยอ้อม กล่าวคือผ่านทางเทคโนโลยี ที่มาพร้อมกับเงินทุนต่างประเทศ ซึ่งทำให้ประสิทธิภาพในการผลิตสูงขึ้น และผ่านการจัดสรรเงินทุนของระบบธนาคาร จากการที่ระบบธนาคารได้ทำการจัดสรรเงินทุนต่างประเทศให้ไปสู่ภาคการผลิตที่มีประสิทธิภาพ โดยทั้งสองทางสามารถก่อให้เกิดการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจตามมาเช่นกัน นอกจากนี้ ยังได้ดัดแปลงทฤษฎีความเจริญเติบโตแบบใหม่ (Endogenous Growth Theory) มาใช้พิจารณาประกอบด้วย

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาถึงลักษณะของเงินทุนเคลื่อนย้ายสุทธิจากต่างประเทศของประเทศไทย

2. เพื่อศึกษาถึงบทบาทของเงินทุนเคลื่อนย้ายสุทธิจากต่างประเทศที่มีต่อการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของประเทศไทย

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

การทราบถึงบทบาทของเงินทุนจากต่างประเทศที่มีต่อการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของประเทศไทย อาจจะนำไปเป็นแนวทางในการบริหารเงินทุนจากต่างประเทศ เพื่อนำมาสู่การกำหนดการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจที่เหมาะสมต่อไปได้

ขอบเขตของการวิจัย

1. ในการศึกษาครั้งนี้ ได้ศึกษาถึงบทบาทของเงินทุนเคลื่อนย้ายสุทธิจากต่างประเทศที่มีต่อการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของประเทศไทย โดยพิจารณาเงินทุนจากต่างประเทศออกเป็น 4 ประเภท คือ เงินลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศ (Foreign Direct Investment) เงินกู้จากต่างประเทศ (Foreign Loans) เงินลงทุนในหลักทรัพย์ (Portfolio Investment) และบัญชีเงินบาทของผู้ที่มีถิ่นฐานอยู่นอกประเทศ (Non-Resident Baht Account)

2. ข้อมูลที่นำมาใช้ในการศึกษาครั้งนี้ เป็นข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) โดยเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นรายปี ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2524 ถึง พ.ศ. 2548 รวมเป็น 25 ปี

นิยามศัพท์

กำลังแรงงาน (Labor Force) หมายถึง ประชากรผู้มีงานทำที่มีอายุตั้งแต่ 15 ปีขึ้นไป โดยตั้งแต่เดือนกันยายน พ.ศ. 2544 เป็นต้นมา ได้มีการปรับอายุผู้อยู่ในกำลังแรงงานจาก 13 ปี ขึ้นไป เป็น 15 ปีขึ้นไป เพื่อให้สอดคล้องกับกฎหมายการใช้แรงงานเด็ก (สำนักงานสถิติแห่งชาติ, 2549)

สต็อกทุน (Gross Capital Stock: GCS) หมายถึง ผลรวมของทุนที่อยู่ในรูปของสินทรัพย์ถาวร (Fixed Asset) ที่ถูกสะสมมาเรื่อยๆ ตามอายุการใช้งานของสินทรัพย์ประเภทนั้นๆ และเมื่อทำการผลิตช่วงระยะเวลาหนึ่งจะมีการปลดระวางสินทรัพย์นั้นๆ ออกจากกระบวนการผลิตอันเนื่องมาจากไม่สามารถให้บริการการผลิตได้ โดยทั่วไปนิยมวัดสต็อกทุนที่มีอยู่ในระบบเศรษฐกิจ ณ ช่วงเวลาใดเวลาหนึ่ง คือ ณ วันสิ้นปี ซึ่ง**สต็อกทุนสุทธิ (Net Capital Stock: NCS)** หมายถึง มูลค่าของสต็อกทุนหลังจากหักค่าเสื่อมราคาสะสม (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2549)

สต็อกทุนภาคเอกชน (Private Sector) หมายถึง สต็อกทุนส่วนที่ครอบครองโดยภาคธุรกิจทั้งส่วนที่จดทะเบียนและมิได้จดทะเบียนและที่ครอบครองโดยครัวเรือนและสถาบันไม่แสวงกำไร ซึ่งในภาคครัวเรือนนั้น มีเพียงบ้านอยู่อาศัยรายการเดียวที่ถือเป็นสต็อกทุน ส่วนสินทรัพย์ถาวรคงทนอื่นที่ครัวเรือนมีนอกเหนือไปจากนี้จะไม่นับรวมเป็นสต็อกทุนทั้งสิ้น (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2549)

สต็อกทุนภาครัฐ (Public Sector) หมายถึง สต็อกทุนที่ครอบครองโดยภาครัฐ ประกอบด้วย รัฐบาลกลาง องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น รัฐวิสาหกิจ กองทุนทุกประเภทที่ควบคุมและดำเนินงานโดยรัฐ และหน่วยงานอิสระตามรัฐธรรมนูญ (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2549)

เงินลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศ (Foreign Direct Investment) หมายถึง ธุรกรรมการลงทุนซึ่งมีเสถียรภาพที่ผู้ลงทุนที่มีถิ่นฐานในประเทศหนึ่งมีต่อธุรกิจที่มีถิ่นฐานในอีกประเทศหนึ่ง โดยผู้ลงทุนมีส่วนในการบริหารธุรกิจนั้นๆ ทั้งที่จัดตั้งเป็นนิติบุคคล และส่วนบุคคล ซึ่งเป็นการลงทุนโดยตรงจากผู้มีถิ่นฐานในต่างประเทศ ประกอบด้วยเงินลงทุน 2 ลักษณะคือ **เงินลงทุนในทุนเรือนหุ้น** (Equity Capital) หมายถึง การลงทุนด้วยการถือหุ้นในกิจการโดยมีสัดส่วนการถือหุ้นตั้งแต่ร้อยละ 10 ขึ้นไป หรือมีสิทธิในการร่วมบริหารกิจการ และ**เงินกู้จากบริษัทแม่หรือบริษัทในเครือ** (Loans from Affiliates) ยกเว้นกรณีบริษัทเงินทุน บริษัทเงินทุนหลักทรัพย์ โดยจะถือเป็นเงินกู้ยืมอื่นๆ แทน (ธนาคารแห่งประเทศไทย, 2549)

เงินกู้จากต่างประเทศ (Foreign Loans) เป็นภาระผูกพันที่ก่อขึ้น โดยการทำสัญญาเงินกู้ระหว่างผู้กู้และผู้ให้กู้ รวมทั้งเงินกู้จากกองทุนการเงินระหว่างประเทศ (ธนาคารแห่งประเทศไทย, 2549)

เงินลงทุนในหลักทรัพย์ (Portfolio Investment) หมายถึง ธุรกรรมเกี่ยวกับการซื้อขายตราสารทุน (Equity Securities) และตราสารหนี้ (Debt Securities) ทั้งในรูปของพันธบัตร (Bonds) ตั๋วเงิน (Notes) เครื่องมือทางการเงิน (Money Market Instruments) และตราสารอนุพันธ์ทางการเงิน (Financial Derivatives) ทั้งนี้ ยกเว้นตราสารที่จัดเป็นการลงทุนโดยตรงและทุนสำรอง (ธนาคารแห่งประเทศไทย, 2549)

บัญชีเงินบาทของผู้มีถิ่นฐานอยู่นอกประเทศ (Non Resident Account) หมายถึง บัญชีเคลื่อนย้ายเงินทุนในภาคเอกชนรูปแบบหนึ่ง โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อความสะดวกในการชำระหนี้ระหว่างกัน ทำหน้าที่โดยธนาคารพาณิชย์ไทยและสาขาของธนาคารพาณิชย์ที่ได้รับสิทธิให้เป็นธนาคารตัวแทน (Authorized Bank) เป็นบัญชีเงินฝากที่สำคัญและมีบทบาทมากขึ้นอย่างต่อเนื่องในฐานะที่เป็นบัญชีตัวแทนธนาคารพาณิชย์ระหว่างประเทศ จะใช้เพื่อชำระค่าใช้จ่ายและสินค้าหลังจากที่ได้ดำเนินนโยบายผ่อนคลายปริวรรตเงินตรา ซึ่งบัญชีเงินฝากนี้ ยังทำหน้าที่เป็นที่พักพิงชั่วคราว (Parking Lot) สำหรับเงินที่ชาวต่างประเทศนำไปลงทุนประเภทต่างๆ เช่น ซื้อตั๋ว B/E ซื้อหลักทรัพย์ ซื้อพันธบัตร เป็นต้น (ศิวพร, 2547)